

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2008

TUTKIMUSEETTINEN NEUVOTTELUKUNTA
FORSKNINGSETISKA DELEGATIONEN
NATIONAL ADVISORY BOARD ON RESEARCH ETHICS

FORSKNINGSETISKA DELEGATIONENS UPPGIFTER

Forskningsetiska delegationen, som tillsatts av undervisningsministeriet, skall enligt förordningen om densamma (1347/1991):

- 1) göra framställningar och avge utlåtanden till myndigheterna i forskningsetiska lagstiftningsfrågor och andra forskningsetiska frågor,
- 2) fungera som sakkunnigorgan vid utredningen av forskningsetiska problem,
- 3) ta initiativ för främjande av forskningsetiken samt främja diskussionen om forskningsetik i Finland,
- 4) följa den internationella utvecklingen inom sitt område och delta aktivt i internationellt samarbete samt
- 5) sprida information om forskningsetiska frågor.

DELEGATIONENS SAMMANSÄTTNING OCH MÖTEN

Undervisningsministeriet har tillsatt forskningsetiska delegationen för treårsperioden 1.2.2007–31.1.2010. År 2008 var kansler, professor **Eero Vuorio** från Åbo universitet ordförande för delegationen medan prorektor, professor **Riitta Keiski** från Uleåborgs universitet var vice ordförande. Delegationen har åtta medlemmar:

Professor **Katie Eriksson** (Åbo Akademi),

Lagstiftningsrådet **Markku Helin** (justitieministeriet),

Arkivarie (fr.o.m. 1.6.2008 utvecklingschef) **Arja Kuula** (Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv, Tammerfors universitet),

Direktör **Paavo Löppönen** (Finlands Akademi),

Prorektor (fr.o.m. 1.8.2008 direktör) **Sinimaaria Ranki** (EVTEK-ammattikorkeakoulu, fr.o.m. 1.8.2008 Metropolia-ammattikorkeakoulu),

Teknologisakkunnig **Hanna Rantala** (Tekes), (1.1–30.4.2008 teknologidirektör **Merja Hiltunen**),

Professor **Ari Salminen** (Vasa universitet),

Överdirektör **Jussi Simpura** (Stakes), fr.o.m. 3.9.2008 (1.1–20.7.2008 överdirektör, fr.o.m. 1.5.2008 generaldirektör **Matti Heikkilä**).

Teknologidirektör Merja Hiltunen anhöll om avsked från medlemskapet i delegationen hos undervisningsministeriet i april 2008, och i stället för henne utnämndes teknologisakkunnig Hanna Rantala fr.o.m. 1.6.2008.

I stället för bortgångne generaldirektören Matti Heikkilä utnämndes fr.o.m. 3.9.2008 överdirektör Jussi Simpura.

Som delegationens generalsekreterare tjänstgjorde JD, docent **Salla Lötjönen** t.o.m. 14.6.2008 och fr.o.m. 1.8.2008 JD, PM, docent **Liisa Nieminen**. FM **Terhi Tarkiainen** har tjänstgjort som assistent vid såväl forskningsetiska delegationen som delegationen för informationsspridning fr.o.m. 7.1.2008. Forskningsetiska delegationens kansli fanns i anslutning till Vetenskapliga samfundens delegation i Riddarhuset (Regeringsgatan 2 B, 00170 Helsingfors).

Delegationen sammankom sammanlagt 7 gånger 2008. Med undantag av decembermötet hölls mötena i Vetenskapernas hus, som administreras av Vetenskapliga samfundens delegation (Kyrkogatan 6, 00170 Helsingfors), med undantag av decembermötet. Dessutom hölls vissa arbetsgruppsmöten i generalsekreterarens kansli.

Verksamhetsberättelsen har presenterats på forskningsetiska delegationens möte den 9 december 2008.

Eero Vuorio
Ordförande

Liisa Nieminen
Generalsekreterare

FORSKNINGSETISKA DELEGATIONENS VERKSAMHET

Förebyggande verksamhet och utbildning

Forskningsetiska delegationen bedrev ett aktivt informationsarbete för att göra de anvisningar som publicerades 3.4.2002, *God vetenskaplig praxis och handläggning av avvikelser från den*, kända. Särskilda målgrupper 2008 var forskarskolorna, de yrkeshögskolor som inte har förbundit sig att följa anvisningarna och de vetenskapliga samfundet. Anvisningarna har också delats ut i Vetenskapernas hus, i Vetenskapsbokhandeln, på delegationens seminarier och i samband med vissa andra evenemang.

Nya instanser som 2008 genom rektorns underskrift förband sig att följa forskningsetiska delegationens anvisningar *God vetenskaplig praxis och handläggning av avvikelser från den* är: Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Högskolan på Åland, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Metropolia-ammattikorkeakoulu och Yrkeshögskolan Novia.

Fram till utgången av 2008 hade sammanlagt 96 universitet, yrkeshögskolor, forskningsinstitut och andra forskningsorganisationer undertecknat anvisningarna. En lista över de organisationer som undertecknat anvisningarna finns på delegationens webbsidor: www.tenk.fi/HTK/allekirjoittajat.pdf.

I likhet med tidigare år fick delegationen ta emot önskemål om utbildning inom det forskningsetiska området från flera universitet, forskarskolor, yrkeshögskolor och olika forskningsorganisationer. Delegationens ordförande, vissa medlemmar och generalsekreteraren agerade som utbildare i forskningsetik på olika håll i Finland (Bilaga 1). Eftersom delegationen anser att utbildning i forskningsetik är ett primärt och viktigt insatsområde men att dess resurser inte nödvändigtvis räcker till för att varje begäran om utbildning ska kunna höras, sammankallade delegationen 10.6.2008 en grupp av aktiva utbildare för att diskutera hur utbildningen i forskningsetik borde ordnas.

Delegationen ordnade fyra seminarier 2008. Programmen och föreläsningarna (oftast på finska) finns på forskningsetiska delegationens webbsidor (www.tenk.fi > ajankohtaista). Seminarierna förmedlade information från delegationen och de talare som den inbjudit till vetenskapssamfundet och via den diskussion som fördes fick också delegationen del av vetenskapssamfundets initiativ, tankar och respons. År 2008 aktiverade delegationen särskilt det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapssamfundet via den serie seminarier som ordnades av den s.k. HYMY II-arbetsgruppen.

Hyvä paha etiikka – tarvitaanko humanistis-yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen ennakkoarviointia? (Bra dålig etik – behövs etikprövning av humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning?), 10.3.2008

Det var fråga om det första seminariet för forskningsetiska delegationen och dess arbetsgrupp för forskningsetik inom de humanistiska vetenskaperna och samhällsvetenskaperna. Under seminariet funderade man på behovet av forskningsetiska regler, etikprövning och anvisningar för den humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningen samt använde internationella modeller för att ge en bakgrund till ämnet. Utöver de inbjudna föreläsare som inledde seminariet föreläste arbetsgruppens ordförande Arja Kuula, arbetsgruppens medlem Klaus Mäkelä och generalsekreteraren. Antalet anmälda deltagare var 104.

Tutkimus, aineistot ja avoimuuden rajat (Forskning, material och öppenhetens gränser), 21.4.2008

Seminariet ordnades i samarbete med delegationen för informationsspridning och Stakes etiska kommitté. Frågor om öppen vetenskapspublicering, användningen av material och vetenskapsetik dryftades på ett tvärvetenskapligt sätt. Utöver de inbjudna föreläsarna föreläste ordförande och delegationens medlem Matti Heikkilä. Antalet anmälda deltagare var 176.

Ennakkoarvioinnin raamit (Etikprövningens ramar), 9.6.2008

Det var fråga om det andra seminariet för forskningsetiska delegationen och dess arbetsgrupp för forskningsetik inom de humanistiska vetenskaperna och samhällsvetenskaperna. Under seminariet fortsatte man att dryfta etikprövningen inom de humanistisk-samhällsvetenskapliga områdena och man konkretiserade diskussionen om nödvändigheten av etikprövning på de vetenskapsområden och forskningsområden där etikprövning kunde vara motiverad med tanke på skyddet för dem som undersöks. Dessutom dryftade man olika organisationsmodeller med vilkas hjälp det vore möjligt att genomföra etikprövning samt kostnaderna för dem. Utöver de inbjudna föreläsarna föreläste delegationens ordförande och arbetsgruppens ordförande. Antalet anmälda deltagare var 76.

Eettinen kipu ja riski – Humanistis-yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen riskit, ennakkoarvioinnin tarpeellisuus sekä ohjeistaminen. (Etisk smärta och risk – Riskerna med humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning, nödvändigheten av etikprövning samt anvisningar) 6.10.2008

Det var fråga om det tredje seminariet för forskningsetiska delegationen och dess arbetsgrupp för forskningsetik inom de humanistiska vetenskaperna och samhällsvetenskaperna. Tema för seminariet var behovet av etikprövning av forskningsprojekt på de humanistiska områdena. De som inledde seminariet

hade ombetts att ta upp sådana situationer där det enligt deras åsikt behövs etikprövning inom deras eget område. Dessutom hade de ombetts att fundera på redan färdiga undersökningar inom deras eget område beträffande vilka det senare har framkommit etiska problem. Hade de eventuellt kunnat undvikas med hjälp av etikprövning på förhand? utöver de inbjudna föreläsare som ledde seminariet föreläste arbetsgruppens ordförande och medlem Klaus Mäkelä. Till seminariet hade 53 deltagare anmält sig.

Utveckling av mekanismerna för utredning av forskningsetiska problem

Under 2008 fick forskningsetiska delegationen kännedom om sammanlagt nio misstänkta fall av avvikelse från god forskningspraxis, vilka behandlats på lokal nivå. I två av dem var det fråga om misstänkt plagiering (i ett fall tillsammans med misstänkt förfalskning), i två var det fråga om misstänkt förfalskning, i ett om försummelse av god forskningspraxis, i ett om oredlighet i vetenskaplig verksamhet och ett gällde underkännande av en doktorsavhandling på andra än vetenskapliga grunder. I ett misstänkt fall begärde man att en beställd undersökning skulle utredas allmänt ur forskningsetisk synvinkel och i ett fall gällde misstanken bl.a. att forskarna påstods ha försökt motivera sin forskningsplan upprepade gånger genom att presentera påhittat material för den vetenskapliga läsekretsen och vilselett vetenskapssamfundet och beslutsfattarna beträffande arbetets betydelse, liksom ha gjort sig skyldiga till oärlighet i sina skrivelser och brev.

I ett fall nåddes förlikning (misstänkt plagiering), i ett fall ansåg universitet att fallet inte var sådant att delegationens anvisning om avvikelser från god forskningspraxis över huvud taget borde ha tillämpats på det (misstänkt förfalskning), i ett fall ansåg man att det inte varit tillräckligt specificerat i anmälan vilket slags avvikelse från god forskningspraxis det var fråga om, i ett fall konstaterades att det i misstanken inte framkommit något nytt jämfört med den tidigare behandlade misstänkta förfalskningen, och i ett fall ansåg man att det inte fanns bevis på något annat än vetenskaplig bedömning. I ett fall ansågs misstanken gälla försummelse av god forskningspraxis i stället för plagiering och i ett fall ansågs att den vårdslöshet och det avsteg från god forskningspraxis som ställvis förekom i undersökningen inte skulle betraktas som försummelse av god forskningspraxis eller oredlighet i vetenskaplig verksamhet. I ett fall kom man fram till att även om en felaktighet i hänvisningssättet i sig utgjorde ett avsteg från god forskningspraxis föranledde klandret inga åtgärder eftersom det inte var fråga om oredlighet eller försummelse. I ett fall hade en forskarstuderande som gjort sig skyldig till oredlighet avstängts från universitetet för ett år genom universitetsstyrelsens beslut.

Antalet behandlade fall där man var missnöjd med förfarandet på lokal nivå eller resultatet av det och där

man begärde utlåtande av forskningsetiska delegationen var sammanlagt två 2008:

- en misstanke gällde plagiering: delegationen konstaterade att den misstänkte gjort sig skyldig till en förseelse som kan jämföras med plagiering, men att publikationskommittén medverkat till avvikelsen från god forskningspraxis i sådan mån att gärningsmannens förseelse i överensstämmelse med forskningsorganisationens avgörande klassificerades som försummelse av god forskningspraxis,
- en misstanke gällde förfalskning: delegationen konstaterade att bedömningen av ett pressmeddelande som grundade sig på en intervju inte omfattas av anvisningen gällande god forskningspraxis och avvikelser från den, i synnerhet om den intervjuade inte har getts möjlighet att kontrollera meddelandets innehåll. Under en intervju är forskaren skyldig att iakttä god forskningspraxis, men delegationen hittade inga tecken på försummelse i samband med intervjun.

Dessutom gav delegationens ordförande, flera medlemmar och generalsekreteraren olika instanser råd om innehållet i god forskningspraxis och mekanismerna för utredning av avvikelser från god forskningspraxis.

Initiativ, publikations- och informationsverksamhet

Forskningsetiska delegationen upprätthåller en aktiv informationsverksamhet via webbsidorna och se seminarieföreläsningar som publiceras på dem samt via medlemmarnas och generalsekreterarens artiklar.

På basis av förslag till medlemmar som delegationen fått från de vetenskapliga samfunden inrättade delegationen 1.11.2007 en arbetsgrupp för att dryfta etiken i anknytning till humaniora och samhällsvetenskap (den s.k. HYMY II-arbetsgruppen), som tog vid efter den tidigare s.k. HYMY I-arbetsgruppen som 2002–2006 dryftat etiken i anknytning till humaniora och etikprövningen av humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Arbetsgruppen blev klar med sitt arbete i slutet av året och överlämnade sitt betänkande till forskningsetiska delegationen.

Under 2008 sammanträdde arbetsgruppen sammanlagt nio gånger och ordnade tre seminarier (se Förebyggande verksamhet och utbildning). Arbetsgruppen upprätthöll en synnerligen aktiv informationsverksamhet via mötesprotokoll, annat bakgrundsmaterial, seminarieföreläsningar samt medlemmarnas artiklar som var utlagda på delegationens webbsidor.

Artiklar och andra publikationer av delegationens medlemmar och generalsekreteraren:

- K. Eriksson – H. Leino-Kilpi och K. Vehviläinen-Julkunen: Hoitotiede ja tiede-etiikka, tidskriften Hoitotiede, december 2008,
- Arja Kuula: Tarvitaanko tutkimusetiikan tarkistusta?, Sosiologia 2008, s. 135-143,
- Arja Kuula: Un nouveau regard sur l'éthique, utkommer i verket M. Dargentas – M. Brugidou – D. Le Roux – A.C. Salomon (Eds.), L'analyse seondaire en recherche qualitative: une nouvelle pratique en sciences humaines et sociales, Paris: Lavoisier, 2008,
- Liisa Nieminen: Laitoshoidossa oleviin vanhuksiin kohdistuvat perusoikeuksien rajoitukset, Lakimies 2008, s. 871-893.
- Liisa Nieminen: Lapset tutkimuskohteena: Kuka päättää lapsen osallistumisesta tutkimukseen?, utkommer i tidskriften Lakimies 2009,
- Liisa Nieminen: Bokrecension: Henrika Clarkeburn ja Arto Mustajoki, Tutkijan arkipäivän etiikka, utkommer i tidskriften Lakimies 2009.

Avgivna expertutlåtanden, internationell verksamhet och annat samarbete

Forskningsetiska delegationen avgav två expertutlåtanden 2008:

- Utlåtande till Finlands läkarförbund om utkastet till uppdatering av Helsingforsdeklarationen (4.2.2008)
- Utlåtande till utrikesministeriet om utkastet till regeringens proposition om ratificering av biomedicinkonventionen (7.4.2008)

Internationella möten som ordföranden, medlemmarna eller generalsekreteraren har deltagit i:

- Generalsekreterare Salla Lötjönen: Sammankomst för Nordiska kommittén för bioetik i ny och gammal sammansättning, Stockholm, 30.1.2008,
- Generalsekreterare Salla Lötjönen: International Stem Cell Forum, Ethics Working Party, San Francisco, USA, 25-27.2.2008,
- Generalsekreterare Salla Lötjönen: Möte för First Network of European Research Integrity Structures, London, 11.3.2008,
- Generalsekreterare Salla Lötjönen: Office of Research Integrity: First Biennial ORI Conference on Responsible Conduct of Research (CRC) Education, Instruction and Training, 17–19.4.2008, St. Louis, USA Washington University,
- Direktör Paavo Löppönen: OECD Global Science Forum: Co-ordinating Committee for Facilitating International Research Misconduct Investigations, 2nd meeting, OECD Headquarters, Paris, 21–22.4.2008.

- Generalsekreterare Salla Lötjönen: Möte för det EU-finansierade ADIT-projektets etiska kommitté, Bath, Storbritannien, 18–21.5.2008,
- Ordförande Eero Vuorio: From Principles to Practice: How European Research organizations implement research integrity guidelines?, Madrid 17-18.11.2008.
- På ett möte för företrädare för de europeiska forskningsetikbyråerna i London 11.3.2008 kom man överens om detaljerna i en ansökan om EU-finansiering på Storbritanniens förslag. Projektet erhöll dock ingen finansiering.

Delegationen och Finlands Akademi rapporterade om forskningsetik till en internationell utredning sammanställd av Europeiska vetenskapsstiftelsen som strävar till att samla och jämföra aktörer och processer för att främja internationellt samarbete. Utredningen publicerades i maj 2008.

Flertalet besökare från olika universitet, hösten 2008 från bl.a. Sydkorea, Japan och Kina, har bekantat sig med delegationens verksamhet.

Forskningsetiska delegationen har förhandlat med Finlands Akademi särskilt om delegationens aktiva roll när det gäller att förenhetliga modellen för merit- och publikationsförteckningar.

Forskningsetiska delegationen har fortsatt att samarbeta med de andra riksomfattande etiska delegationerna (ETENE, TUKIJA, BTNK, GTLK och KYTÖ) 2008. Delegationerna deltog i Åbo vetenskapsmässa den 3 oktober 2008 med ett gemensamt program på temat ”Kudoksenäytteet ja yksityisyys” (Vävnadsprov och integritet). Delegationerna hade också ett gemensamt presentationsställe i samband med delegationen för informationsspridnings presentationsställe. Dessutom förberedde delegationerna ett program inför Vetenskapsdagarna som ordnas i januari 2009.

De förhandlingar som inleddes 2007 med UNESCO och utrikesministeriet om att ordna praktik för en afrikansk delegation (man hann komma överens om att Malawi skulle bli Finlands samarbetspartner) 2008 måste dock frysas tills ett officiellt samarbetsavtal har ingåtts mellan Malawi och UNESCO.

Personal och ekonomi

Forskningsetiska delegationen hade 2008 en anställd i huvudsyssla, generalsekreteraren. Generalsekretare var Salla Lötjönen 1.1.2008–14.6.2008 och Liisa Nieminen fr.o.m. 1.8.2008. Tillsammans med delegationen för informationsspridning anställdes Terhi Tarkiainen som assistent fr.o.m. 7.1.2008. Dessutom hade delegationen tillgång till de telefonväxel-, data- och vaktmästar-tjänster som Vetenskapliga samfundens delegation tillhandahåller.

Undervisningsministeriet hade 2008 anvisat forskningsetiska delegationen sammanlagt 33 400 €, varav 18 400 € hade reserverats för omkostnader och 15 000 € för delegationens publikations- och seminariekostnader. De ovan nämnda medlen administreras av undervisningsministeriet. Medlen för avlöning av forskningsetiska delegationens generalsekreterare och byråsekreterare och för kansliets upprätthållande, 75 182,00 €, administreras av Vetenskapliga samfundens delegation.

Bilaga 1: Förteckning över andra än delegationens egna seminarier och kurser rörande forsk- ningsetik där forskningsetiska delegatio- nens ordförande, medlemmar och general- sekreterare har föreläst 2008

- Vice ordförande Riitta Keiski, föreläsning för Uleåborgs universitets tekniska fakultets påbyggnadskurs How to Get a PhD? - Methods and Practical Hints aiheista 'Research Ethics' och 'Good Practices in Researcher Education', 8.1.2008,
- Generalsekreterare Salla Lötjönen: "Tutkimuseettisen neuvottelukunnan HYMY-työryhmä ja ennakoarvioinnin kansainvälinen malli" och diskussion om frågor i anslutning till doktoranders arbete, Uleåborgs universitets humanistiska fakultet, etikdag för forskarskolan för kultur och växelverkan, 25.1.2008,
- Generalsekreterare Salla Lötjönen: Tutkimuseetiikka, hyvä tieteellinen käytäntö ja vilppi, veckopalaver för Uleåborgs universitetssjukhus förlossningsavdelning och enhet för fosterundersökning, 13.2.2008,
- Medlem Ari Salminen, föreläsning för doktorander om forskningsetik, Vasa universitets doktorsforum, 19.2.2008.
- Medlem Paavo Löppönen, föredrag för internationella Marie Curie – sömnforskningsstuderande, Helsingfors universitet, 12–14.3.2008,
- Generalsekreterare Salla Lötjönen: Ethics and integrity in scientific research, serien onsdagsseminarier om farmakologi, Biomedicum, Helsingfors, 19.3.2008,
- Medlem Arja Kuula: Laadullisen aineiston arkistoinnin etiikka, Beteendevetenskapliga fakultetens forskarseminarium, Helsingfors universitet, 10.4.2008,
- Ordförande Eero Vuorio: Fostering good scientific practice, Forskningsetiskt seminarium i Åbo Akademi, 17.4.2008,
- Medlem Sinimaaria Ranki: Good scientific practice and misconduct of research, Seminarium för HE-BIOT, MBIOT och MScPPs Master-studerande, Vik, Helsingfors, 17.4.2008,
- HYMY II – arbetsgruppens ordförande Arja Kuula: föredrag på sjukvårdsdistriktens etiska kommittéers seminarium 13–14.5.2008, Biomedicum, Helsingfors,
- Ordförande Eero Vuorio: föredrag under det av Tammerfors biomedicinska och biotekniska forskarskola arrangerade TGSBB-retreatet, Själo, 14.-16.5.2008,
- Medlem Arja Kuula: föredrag på Föreningen för kommunalvetenskaps kommunforskarseminarium, Tammerfors universitet, 23.5.2008,
- Generalsekreterare Salla Lötjönen: TENK, tutkimuseetiikka ja oikeustiede och diskussion med doktorander, forskningsetikdag för forskarskolan Rätten i en föränderlig värld, Helsingfors universitets juridiska fakultet, 27.5.2008,
- Ordförande Eero Vuorio: Ethical framework for biomedical research, årssammankomst för forskarskolan National Graduate School of Musculoskeletal Disorders and Biomaterials (TBGS), 5.6.2008,
- Medlem Arja Kuula: Tutkimuseetiikan peruskysymyksiä. Föreläsning under sommarskolan för forskarskolan Åldrande, välbefinnande och teknologi, Jyväskylä universitet, 27.8.2008,
- Medlem Ari Salminen, föreläsning om undervisnings- och forskningsetik som en del av universitetets etiska anvisningar, Fördjupade studier i offentlig ledning, Vasa universitet, 22.9.2008,
- Medlem Ari Salminen, inledning om undervisnings- och forskningsetik, första årets studerande vid Vasa universitet, Vasa universitet, 24.9.2008.
- Medlem Arja Kuula: föredrag under Riksarkivets arkivetiska eftermiddag, 13.10.2008,
- Ordförande Eero Vuorio: Tutkimuseetiikka – tutkijoiden omat pelisäännöt, Östersjö-forscarskolans etikeftermiddag, Åbo universitet, 22.10.2008,
- Medlem Arja Kuula: Lapsi tutkimuskohteena – eettinen ennakoarviointi ja aineistojen arkistoinnin etiikka, Tammerfors universitet, 31.10.2008,
- Medlem Arja Kuula: Eettiset kysymykset opinnäytteessä. Föreläsning för magisterstuderande i hälsovetenskap, Tammerfors universitet, 5.11.2008.
- Generalsekreterare Liisa Nieminen: inledning om forskningsetik för yrkeshögskolornas aktörer, S:t Michel, 7.11.2008,
- Medlem Arja Kuula: Tutkimusaineistojen etiikka. Föredrag på modellseminariet för forskningsmaterialprojekt, Helsingfors universitet, 27.11.2008,
- Medlem Arja Kuula: Qualitative research and the ethics of data archiving. Föredrag under symposiet Oral History and Ethics, Helsingfors, 4.12.2008.

Forskningsetiska delegationen
Regeringsgatan 2B
00170 HELSINGFORS

tel. (09) 2286 9234
www.tenk.fi